

Eloi Castelló

Visat núm. 7
(abril 2009)

per Albert Lázaro-Tinaut

Eloi Castelló i Gassol va néixer a Tàrrrega el 1972, es va llicenciar en filologia catalana a Barcelona i es va especialitzar en literatura medieval i edició. D'aquest interès per la medievalística catalana va aparèixer l'edició, compartida amb Anton Maria Espadaler, del *Cançoner dels comtes d'Urgell* (Edicions de la Universitat de Lleida, 1999).

Però, sens dubte, la tasca més important que va dur a terme Eloi Castelló va ser la de traductor de literatura hongaresa al català. Després d'haver treballat com a lector de català a les universitats Eötvös Loránd de Budapest (al costat del prestigiós catalanòfil Kálmán Faluba) i de Szeged, entre els anys 1998 i 2004, i d'haver aprofitat les seves estades allà per aprendre l'hongarès, va iniciar-se en aquest injustament maltractat ofici de la traducció.

Eloi Castelló va fer possible que els lectors catalans accedíssim a l'obra d'algunes veus importants de la literatura hongaresa, com ara Magda Szabó, de la qual va traduir, en col·laboració amb Maria Ginés, la magnífica novel·la *La porta* (La Magrana / RBA, 2005); Sándor Márai, de qui va traduir una altra novel·la imprescindible, *La dona justa* (Edicions 62, 2005; sempre sostenia que el títol pel qual havia optat l'editor català, com el de l'edició espanyola, era ambigu); el Premi Nobel Imre Kertész, del qual ens va proporcionar les versions de tres obres: *Sense destí* (Quaderns Crema, 2003), *Kaddish pel fill no nascut* (Quaderns Crema, 2004) i *Liquidació* (Edicions 62, 2004); Ferenc Molnár, la més famosa peça teatral del qual, *Liliom*, fou la primera traducció seva de l'hongarès que aparegué en forma de llibre (Editorial RE&MA 12, 2003), i, a més, va ser representada a la Sala Beckett de Barcelona els mesos de febrer i març d'aquell mateix any); i Dezső Kosztolányi, un dels més fins narradors hongaresos, amb la versió d'*Anna Édes* (Edicions Proa, 2006). També havia traduït alguns contes breus d'István Örkény i un relat, «Els visitadors», de Lajos Grandel.

Quan li vaig demanar, pels volts de Nadal del 2006, la seva bibliografia completa per incloure-la en la base de dades bibliogràfica que aleshores preparava, em va dir que encara tenia tres traduccions inèdites: *Alosa*, de Kosztolányi, *El Déu de la pluja plora sobre Mèxic*, de László Passuth, i *Si jo fos gran*, d'Éva Janikovsky.

Eloi Castelló era membre de la Casa de l'Est, de l'Associació Cultural Catalano-Hongaresa, i col·laborava amb el Comitè de Traduccions i Drets Lingüístic del PEN Català.

El 28 de febrer del 2007, la cultura catalana va perdre un home jove que encara ens podia haver obert moltes portes, un conferenciant molt ben documentat sobre la llengua i la literatura hongareses i un lluitador incansable pel reconeixement dels drets dels traductors literaris. Alguns, però, hem perdut, a més, un amic lleial, bon conversador, enamorat d'allò que feia malgrat els minsos resultats econòmics que en recollia. Ja no el tindrem entre nosaltres, però el seu record, la seva bonhomia, la seva fina ironia, la seva dissimulada tímidesa, quedaran per sempre més

indelebles en els qui vam tenir la sort de tractar-lo. I la seva obra romandrà perennement a les biblioteques dels bons amants de la literatura.

El nostre agraïment sincer, Eloi, encara que ja no el puguis recollir, pel que ens has donat.

(Barcelona, 1 de març de 2007)